

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 1.3.2010
COM(2010)64 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**относно придобития опит при прилагането на Регламент (ЕО) № 1365/2006 на
Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно статистиката
за превоза на товари по вътрешни водни пътища**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно придобития опит при прилагането на Регламент (ЕО) № 1365/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно статистиката за превоза на товари по вътрешни водни пътища

СЪДЪРЖАНИЕ

	ОБОБЩЕНИЕ.....	4
1	ВЪВЕДЕНИЕ.....	4
1.1	ПРЕДХОДНО РАЗВИТИЕ И ЦЕЛИ.....	4
1.2	КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА.....	5
1.3	ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕ.....	6
1.4	ОБХВАНАТИ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ И ДРУГИ СТРАНИ.....	6
2	ПРИЛАГАНЕ НА РЕГЛАМЕНТА.....	7
2.1	СРЕЩНАТИ ПРОБЛЕМИ.....	7
2.1.1	Спазване на правните задължения.....	7
2.1.2	Тежест за отчитащите се по прилагането страни и редовно предоставяне на данни.....	8
2.1.3	Събиране на данни, процес на компилиране и потвърждаване.....	8
2.1.4	Методологични въпроси.....	9
2.2	РЕЗУЛТАТИ.....	9
2.2.1	Предаване на данни и потвърждаване.....	9
2.2.2	Методологично ръководство.....	10
2.2.3	Разпространение на данни.....	10
3	ЗАКЛЮЧЕНИЯ.....	11
3.1	КРАТКОСРОЧНИ ПЕРСПЕКТИВИ.....	11
3.2	ДЪЛГОСРОЧНИ ПЕРСПЕКТИВИ.....	12

ИНДЕКС НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1: Спазване на изискванията на регламента: предоставяне на групи данни по години.....	7
Таблица 2: Превоз на товари по вътрешни водни пътища по страни: данни за 2008 г. и растеж за 2007 г. — 2008 г.	10

ОБОБЩЕНИЕ

В член 8 от Регламент (ЕО) № 1365/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката за превоза на товари по вътрешни водни пътища¹ е определено, че в срок до 15 октомври 2009 г. и след консултации с Комитета на европейската статистическа система (по-рано известен като Статистически програмен комитет) Комисията представя доклад пред Европейския парламент и пред Съвета относно прилагането на регламента. Целта на настоящия доклад е да бъде изпълнено това изискване.

Настоящият доклад представя предходното развитие на законодателството, неговите цели и контекста на политиката. Той разглежда също така и въпроси, свързани с неговото прилагане, и представя основните постигнати резултати. Последният раздел представя заключения и възможностите за бъдещо развитие.

Този регламент доведе до увеличаване на подробната информация относно европейския превоз на товари по вътрешни водни пътища и подобряване на качеството и своевременното представяне на данните. Държавите-членки положиха усилия да изпълнят изискванията на регламента и повечето от тях предоставят всички изисквани данни, като спазват установените крайни срокове.

1 ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 ПРЕХОДНО РАЗВИТИЕ И ЦЕЛИ

Данни за товари, превозвани по вътрешни водни пътища, започнаха да се събират през 1982 г. в резултат на Директива 80/1119/ЕИО на Съвета. Тази стара директива имаше редица недостатъци, които не даваха възможност за правилен мониторинг на този вид транспорт. Регламент (ЕО) № 1365/2006 коригира тези недостатъци и определи общи правила за статистиката на превоза по вътрешни водни пътища.

Регламентът беше предназначен да предостави на Комисията, другите институции на ЕС, националните правителства и обществото като цяло сравними, достоверни, хармонизирани, редовни и пълни статистически данни относно превоза на товари по вътрешните водни пътища на Европейския съюз.

Основните изисквания на Регламент (ЕО) № 1365/2006 могат да се обобщят, както следва:

- само държавите-членки, в които общият обем товари, превозвани годишно (по вътрешни водни пътища), надвишава един милион тона, следва да предоставят изискваните данни,
- периодите на наблюдение са тримесечни и годишни; месечно предоставяне на данни не се изисква с оглед намаляване тежестта на държавите-членки,

¹ Регламент (ЕО) № 1365/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно статистиката за превоза на товари по вътрешни водни пътища, ОВ L 264, 25.9.2006 г., стр. 1.

- ограничено събиране на данни е предвидено за онези държави-членки, в които няма международен или транзитен превоз по вътрешни водни пътища, в които обаче общият обем товари, превозвани годишно по вътрешни водни пътища на национално ниво, надвишава един милион тона,
- въведена е опростена класификация на видовете плавателни съдове и ново информационно поле, с цел разграничаване на натоварените/празните плавателни съдове и контейнери,
- данни за товара се събират също така и за контейнерни превози,
- данни за географския произход/местоназначението трябва да се предоставят на ниво NUTS2.

1.2 КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Превозът по вътрешни водни пътища играе важна роля (около 5 до 6% в тон/км) във вътрешния превоз на товари в Европа.

Основните характеристики на превоза по вътрешни водни пътища в Европа са:

- наличие на обширна мрежа от водни пътища (повече от 37000 км); 20 държави-членки имат вътрешни водни пътища и 12 от тях имат взаимосвързана мрежа от водни пътища,
- надеждност, безопасност и слабо въздействие върху околната среда,
- висока степен на безопасност; това е особено важно за превоза на опасни товари,
- висока енергийна ефективност; потреблението на енергия на тон/км е приблизително 17% от това на автомобилния превоз и 50% от това на железопътния превоз.

Потенциалът за увеличаване на отрасловия дял на вътрешните водни пътища е съществен; това е от особено значение с оглед на честите задръствания и проблеми с капацитета на другите видове транспорт. По-нататъшното развитие на превоза по вътрешни водни пътища може да помогне да се намали натовареността на претоварената пътна мрежа в гъсто населените райони.

С оглед развитието на Общата транспортна политика ние имаме нужда от възможно най-добро познаване на разпространеността и състоянието на превоза по вътрешни водни пътища. Бялата книга „Европейската транспортна политика до 2010 г.: време за вземане на решения“² определи целта на Общата транспортна политика, която е да допринесе за осигуряването на ефикасни и ефективни транспортни системи за европейските граждани. Тази цел е запазена в *Средносрочния преглед* на Бялата книга³, въпреки че в него е ориентирана в по-голяма степен към гарантиране на устойчива мобилност в Европа. Статистиката на Общността относно вътрешните водни пътища се

² COM(2001) 370 от 12 септември 2001 г.

³ COM(2006) 314 от 22 юни 2006 г.: „За Европа в движение. Устойчива мобилност за нашия континент — Средносрочен преглед на Бялата книга за транспорта, публикувана през 2001 г. от Европейската комисия“.

използва при установяване на рамката, при мониторинга и оценката на транспортните политики на ЕС, както и на политиките на ЕС в други области като функционирането на вътрешния пазар. Събирането на данни също спомага за популяризирането на превоза по вътрешните водни пътища и за неговото интегриране в интермодалната логистична верига.

1.3 ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕ

Регламент (ЕО) № 1365/2006 делегира на Комисията изпълнителни пълномощия, упражнявани посредством процедурата на комитология, както е посочено в членове 9 и 10. Евростат е използвал тази процедура, за да приеме набор от правила по различни аспекти на прилагането. Правилата са приети под формата на регламенти на Комисията след консултация с Комитета на европейската статистическа система.

До момента са приети два регламента на Комисията за прилагане.

Регламент (ЕО) № 425/2007 на Комисията⁴ предоставя пълен набор от мерки за прилагане, включително изчерпателен списък от дефиниции, обяснения и указания относно съобщаването на данни. Той дава и подробно описание на изискваните файлове с данни и преносното средство.

С Регламент (ЕО) № 1304/2007 на Комисията⁵ се цели главно създаването на NST 2007 като единна класификация на превозваните товари.

1.4 ОБХВАНАТИ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ И ДРУГИ СТРАНИ

Регламент (ЕО) № 1365/2006 се прилага пряко и в своята цялост във всички държави-членки. Не е необходимо да бъде транспониран в националното законодателство.

Според изискванията на регламента 13 държави-членки (BE, BG, CZ, DE, FR, LU, HU, NL, AT, PL, RO, SK и UK) са задължени да предоставят данни. В съответствие с посоченото в член 2 от регламента, Обединеното кралство подлежи само на ограничено събиране на данни.

Въпреки че това не се изисква от регламента, три държави-членки (FI, IT и LT) предоставят данни доброволно. Освен това шест държави-членки (BE, BG, CZ, LU, HU и RO) предоставят доброволно и незадължителни данни (движение на плавателните съдове, превоз на опасни товари и брой инциденти).

По отношение на страните кандидатки Хърватия предостави тримесечни данни и ограничената група данни Д1 за референтната 2007 г. За референтната 2008 г. Хърватия предостави всички данни, изисквани от регламента, както и, доброволно, данни за превоза на опасни товари.

⁴ Регламент (ЕО) № 425/2007 на Комисията от 19 април 2007 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 1365/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно статистика за превоз на товари по вътрешни водни пътища, ОВ L 103, 20.4.2007 г., стр.26.

⁵ Регламент (ЕО) № 1304/2007 на Комисията от 7 ноември 2007 г. за изменение на Директива 95/64/ЕО на Съвета, Регламент (ЕО) № 1172/98 на Съвета, регламенти (ЕО) № 91/2003 и (ЕО) № 1365/2006 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на създаването на NST 2007 като единна класификация на превозваните товари с някои видове транспорт, ОВ L 290, 8.11.2007 г., стр.14.

2 ПРИЛАГАНЕ НА РЕГЛАМЕНТА

2.1 СРЕЩНАТИ ПРОБЛЕМИ

2.1.1 Спазване на правните задължения

Спазването на задълженията за предоставяне на данни, посочени в регламента, се е подобрило през въпросния период. Всички държави-членки предоставиха всички задължителни групи данни, като само в няколко случая не спазиха крайния срок, предвиден от регламента. Закъсненията се дължат главно на въвеждането на нови процедури за спазване изискванията на регламента и се очаква да изчезнат в близко бъдеще.

Таблица 1 представя предоставянето на данни за периода 2007 г. — 2008 г. по групи данни и периодичност. Групи данни Г1 и Г2 са тримесечни, а всички останали групи данни са годишни.

Таблица 1: Спазване на изискванията на регламента: предоставяне на групи данни по години

	2007						2008							
	Тримесечно		Годишно				Тримесечно		Годишно					
	Г1	Г2	А1	Б1	Б2 ⁽¹⁾	В1	Д1	Г1	Г2	А1	Б1	Б2 ⁽¹⁾	В1	Д1
Белгия	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
България	x	x	x	x	:	x	x	x	x	x	x	:	x	x
Република Чехия	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>Дания</i>														
Германия	x	x	x	x	:	x		x	x	x	x	:	x	
<i>Естония</i>														
<i>Ирландия</i>														
<i>Гърция</i>														
<i>Испания</i>														
Франция	x	x	x	x	:	x		x	x	x	x	:	x	
<i>Италия⁽¹⁾</i>							x							
<i>Кипър</i>														
<i>Латвия</i>														
<i>Литва⁽¹⁾</i>							x							x
Люксембург	x	0	x	x	x	0	x	x	x	x	x	x	x	x
Унгария	x	0	x	x	:	0	x	x	0	x	x	x	0	x
<i>Малта</i>														
Нидерландия	x	x	x	x	:	x	x	p	p	p	p	:	p	p
Австрия	x	x	x	x	:	x	x	x	x	x	x	:	x	x
Полша	x	x	x	x	:	x	x	x	0	x	x	:	0	x
<i>Португалия</i>														
Румъния	x	x	x	x	:	x	x	x	x	x	x	:	x	x
<i>Словения</i>														
Словакия	x	x	x	x	:	x		x	x	x	x	:	x	
<i>Финландия⁽¹⁾</i>							x							x
<i>Швеция</i>														
Обединено кралство ⁽²⁾							x							p
<i>Хърватия⁽¹⁾</i>	x	0					x	x	0	x	x	:	0	

⁽¹⁾ Доброволно предоставяне на данни

⁽²⁾ Трябва да се предоставя само годишна група данни D1

: Не е предоставено

x Предоставянето на данни е финализирано

p Временно

0 Не е изпратен файл, тъй като няма контейнерен превоз през въпросния период

■ Не е задължена да предоставя данни по регламента

За определени държави-членки някои проблеми остават. Основните въпроси са свързани с предоставянето на пълни данни за транзита и спазването на крайния срок от T+5 месеца, изискван от регламента. Някои страни вече предприемат коригиращи мерки или имат планове за подобрене на своите системи с оглед гарантиране на пълно спазване на изискванията на законодателството. Усилията обаче трябва да продължат, за да се решат ефективно тези въпроси.

2.1.2 *Тежест за отчитащите се по прилагането страни и редовно предоставяне на данни*

Спазването на регламента е наложило съществуващите процеси да бъдат разширени или адаптирани в по-голямата част от отчитащите се страни. В други страни е бил необходим изцяло нов процес на събиране и компилиране на данни. В много малко случаи не се е наложило вземане на съответни мерки, тъй като съществуващите процеси са били достатъчни, за да се спазят изискванията. Трябва да се спомене, че България, Хърватия и Румъния се възползваха (в рамките на Многонационална програма за статистическо сътрудничество 2006 г.) от методологична помощ за предоставянето на статистически данни относно транзитното движение по река Дунав.

По отношение на редовното предоставяне на данни огромното мнозинство от отчитащи се страни считат тежестта за приемлива. Някои страни считат, че основната тежест е отчитането на данни за транзита.

От гледна точка на разходите Регламент (ЕО) № 1365/2006 е изготвен с конкретната цел да намали тежестта за държавите-членки. Тези усилия са видни от описанието на основните характеристики на регламента (точка 1.1).

2.1.3 *Събиране на данни, процес на компилиране и потвърждаване*

Процесите на събиране и компилиране на данни се различават в отчитащите се страни, но следват традиционен поток на информацията отдолу нагоре. Доставчиците на данни също се различават в отделните страни, но най-честите източници са органите, отговарящи за пристанища и шлюзове. Страните допълват своите данни с информация, получена от широк набор от източници, включително митнически служби, съседни страни, частни оператори, фирми и агенции.

Повечето Компетентни национални органи (КНО) извършват проверки за потвърждаване преди да изпратят информацията на Евростат, като използват разработените вътрешни процедури за проверка. Правилата за потвърждаване обхващат много аспекти от процеса, включително формат на данните, кодирането, вътрешна съгласуваност на всяка група данни, съгласуваност

между групите данни и променливите величини, съгласуваност на временните редове и т.н.

Около половината от отчитащите се страни планират да използват в близко бъдеще данните, получени от речните информационни услуги (RIS), но само много ограничен брой от тях вече използват данни от RIS.

Всички отчитачи се страни използват пряко или непряко информацията, събрана на национално ниво, за целите на политиката или за разпространение.

2.1.4 Методологични въпроси

Методологичните разпоредби на Регламенти (ЕО) № 425/2007 и (ЕО) № 1304/2007 на Комисията предоставиха обща рамка, за да се гарантира хармонизираното събиране на данни и изготвянето на съпоставими резултати.

По време на въпросния период България поиска разяснения относно отчитането на плавателни съдове, които се използват като фериботи.

Не са повдигани други съществени методологични въпроси.

2.2 РЕЗУЛТАТИ

2.2.1 Предаване на данни и потвърждаване

Член 5 от Регламент (ЕО) № 1365/2006 изисква предаването на данни да се извършва не по-късно от пет месеца след края на периода на наблюдение. По време на въпросния период повечето държави-членки спазиха този краен срок, а в близко бъдеще се очакват допълнителни подобрения.

Постигнато е високо ниво на стандартизация по отношение на техническите разпоредби за предаването на данни. Данните се предават на Евростат по електронен път, като се спазва изискваната структура за файлове с данни и формат на запис. Това дава възможност за бързо интегриране на информацията в производствената база данни на Евростат и ранното откриване на основни грешки и непознати кодове.

След като данните бъдат качени в производствената база данни на Евростат, се прилагат подробни процедури за потвърждаване с оглед контрол на качеството на предадените данни. Потвърждаването включва вътрешната последователност на групите данни, последователност във времето, съгласуваност между групите данни и сравнение на резултатите между партниращите отчитачи се страни (огледални проверки).

Общото равнище на качеството на данните може да се оцени като приемливо, но все още са необходими усилия, особено за намаляване на асиметриите, ясно отчетени от огледалните проверки, и за подобряване на отчитането на данни за транзит.

2.2.2 Методологично ръководство

Евростат е изготвил *Справочник относно статистиката на превоза по вътрешни водни пътища*, който осигурява ръководство на държавите-членки при прилагането на регламента. Справочникът се актуализира ежегодно, за да включва най-новата информация, документация или насоки, свързани със събирането на тези статистически данни.

2.2.3 Разпространение на данни

Данните, събрани по Регламент (ЕО) № 1365/2006, не са поверителни и не съществуват специални ограничения за разпространението на данни.

Евростат оповестява събраните данни чрез своята база данни за разпространение, до която има свободен достъп от интернет страницата на Евростат. Има 18 таблици, попълнени с данните, събрани по Регламент (ЕО) № 1365/2006, и, когато е възможно, така също и данните, събрани в съответствие с Директива 80/1119/ЕИО на Съвета.

Евростат също разпространява тази информация чрез специални публикации, като поредицата „*Статистика на фокус*“, която предоставя първи анализ на данните за медиите и широката публика.

Таблица 2 съдържа някои ключови стойности относно европейския превоз по вътрешни водни пътища, събрани въз основа на този регламент.

Таблица 2: Превоз на товари по вътрешни водни пътища по страни: данни за 2008 г. и растеж за 2007 г. — 2008 г.

	1000 тона		Милиона т/км	
	2008 г.	Растеж 2007 г. — 2008 г.	2008 г.	Растеж 2007 г. — 2008 г.
Белгия	130350	-3,2 %	8746	-2,9 %
България ⁽⁵⁾	10956	+65,4 %	2890	+185,9 %
Република Чехия	752	-34,1 %	28	-23,7 %
Дания	-	-	-	-
Германия	245674	-1,3 %	64056	-1,0 %
Естония	-	-	-	-
Ирландия	-	-	-	-
Гърция	-	-	-	-
Испания	-	-	-	-
Франция	72807	-4,2 %	8910	-3,2 %
Италия ⁽¹⁾	:	-	:	-
Кипър	-	-	-	-
Латвия	-	-	-	-
Литва ⁽¹⁾	146	+15,7 %	12	+16,1 %
Люксембург	10984	+9,9 %	367	+6,6 %
Унгария	8829	+5,0 %	2250	+1,7 %
Малта	-	-	-	-
Нидерландия ⁽²⁾	333202	-3,8 %	44979	-1,9 %
Австрия	11209	-7,4 %	2359	-9,2 %
Полша	6101	-5,3 %	277	+9,7 %
Португалия	-	-	-	-

Румъния	30295	+3,0 %	8 687	+6,0 %
Словения	-	-	-	-
Словакия	8371	+4,5 %	1 101	+9,7 %
Финландия ⁽¹⁾	335	-28,9 %	80	-20,9 %
Швеция	-	-	-	-
Обединено кралство ⁽³⁾	3415	-3,6 %	149	-8,3 %
ЕС-27 ⁽²⁾⁽⁴⁾	511 442	-2,7 %	144 891	+0,1 %
Хърватия ⁽¹⁾	880	-40,0 %	79	-27,9 %

⁽¹⁾ Доброволно предоставяне на данни

⁽²⁾ Приблизителни и временни данни

Трябва да се предостави само годишна група данни

⁽³⁾ Д1

⁽⁴⁾ Данните от Италия за 2007 г. не са взети предвид при изчислението на темпа на растеж

⁽⁵⁾ Съответното повишение се дължи на факта, че България започна да отчита данни за транзит през 2008 г.

: Няма налични

- Не е приложимо

3 ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Придобитият опит и получените резултати при прилагането на Регламент (ЕО) № 1365/2006 като цяло могат да се считат за положителни. Приемането на регламента, свършената работа и вложените ресурси в създаването на необходимите структури както на национално, така и на равнище Евростат, позволиха бързото получаване на сравними и висококачествени резултати.

Предоставянето на данни се е подобрило през двете следващи години, въпреки че все още има нерешени проблеми, по-специално относно сравнимостта, изчерпателността и навременността на предоставяните групи данни.

Разгледани са повечето въпроси, свързани с тълкуването на регламента, събирането на данни, компилирането, предаването и потвърждаването. Регламентът е довел до увеличаване на наличната информация за сектора, а също и до намаляване на тежестта за отчитащите се страни.

Относно използването на данните, получените резултати са непосредствено приложими за изготвянето на политиките, и по-специално за разработването, прилагането и мониторинга на политиките за превоз по вътрешни водни пътища на национално равнище и на равнище ЕС. Разпространението на данните посредством различни публични средства допринесе за придаване на видимост на целия процес и за осигуряване на възвръщаемост на инвестираните в него ресурси.

3.1 КРАТКОСРОЧНИ ПЕРСПЕКТИВИ

В краткосрочен план (една до две години) усилията следва да се концентрират върху следните въпроси:

- още по-добро качество на данните за определени елементи. Отчитащите се страни трябва да положат допълнителни усилия за намаляване на разликите, отчетени от огледалните проверки, и за подобряване на предоставянето на данни за транзитния превоз. В това отношение резултати могат да бъдат постигнати посредством подобро сътрудничество между отчитащите се страни,
- разширяването на ЕС с Хърватия. Евростат ще окаже подкрепа на тази страна кандидатка за постигане на съответствие със законодателството на ЕС относно статистиката на превоза по вътрешни водни пътища.

3.2 ДЪЛГОСРОЧНИ ПЕРСПЕКТИВИ

Регламент (ЕО) № 1365/2007 е твърде нов, но вече е възможно да се определят някои възможни подобрения:

- качеството на събираните данни може да бъде подобро чрез постепенното въвеждане на Европейски регистър на плавателни съдове за вътрешни водни пътища и широката употреба на речните информационни услуги,
- в зависимост от нуждите на потребителите на данни и евентуалната тежест за отговарящите може да бъде разгледана възможността за събиране на нови или по-подробни променливи. Двата въпроса от особен интерес са: по-нататъшното разширяване на предоставянето на данни за „превоза на опасни товари“ и събирането на по-подробни данни за „вида на товарите“ (класификация NST 2007),
- разширяване на географското покритие на статистиката, евентуално с оглед на бъдещите разширявания на ЕС и доброволното включване на страни извън ЕС и/или международни организации чрез споразумения за сътрудничество.